

بررسی شیوه معماری کاروانسرای خان اوی در استان چهارمحال و بختیاری

فاطمه مسیبی^۱، رضا جعفری^۲، حوری مسیبی^۳

۱- کارشناسی ارشد رشته صنایع دستی دانشگاه الزهرا
fatima.mo40@yahoo.com

۲- کارشناسی ارشد رشته عمران دانشگاه علوم و تحقیقات شیراز.
Jafary.eng1@gmail.com

۳- کارشناسی ارشد رشته معماری دانشگاه آزاد اسلامی شهرکرد.
horymosaiebi@yahoo.com

چکیده

طاق‌های سنگی «خان اوی» در تنگ «درکش ورکش» و حدفاصل ۸ کیلومتری شهرستان «جونقان» و ۴۸ کیلومتری شهرستان شهرکرد در استان چهارمحال و بختیاری واقع شده است. از ویژگی‌های منحصر بفرد این بنا، نحوه ساخت آن می‌باشد که به شیوه خشکه چین و با استفاده از روش نخ‌کشی و به صورت طاق گهواره‌ای ساخته شده است. بنا به نوع معماری قسمت‌های برج مانده و همچنین محل قرارگیری این بنا در میان شاهراه دزپارت، می‌توان به نقش و کاربرد مهم آن طی ادوار مختلف، به عنوان کاروانسرا و پاسگاه پی‌برد. نکته قابل توجه اینکه با توجه به محیط کوهستانی اطراف کاروانسرا، نحوه ساخت این بنا مطابق محیط پیرامون و در مسیر شیب کوه و به صورت پلکانی، ساخته شده است. هدف از انجام این پژوهش بازیابی حلقه‌های مفقوده تاریخ ایران از طریق شناسایی و حفاظت از کاروانسرای خان اوی می‌باشد. در این رابطه پرسش اصلی این پژوهش این است که؛ شیوه ساخت این بنا چگونه و به کدام دوره از تاریخ مربوط می‌شود؟

لذا این تحقیق موردی برپایه روش تاریخی-تحلیلی سامان یافته، و گردآورده‌ها از طریق کتابخانه‌ای و میدانی (مشاهده‌ای، مستندنگاری و نقشه برداری)، حاصل شده‌اند و نتایج حاکی از آن است که با توجه به قدمت منطقه مورد نظر و سبک معماری بنا، این کاروانسرا مربوط به شیوه معماری پارتی و دوره ساسانیان می‌باشد.

واژگان کلیدی: چهارمحال و بختیاری، خان اوی، کاروانسرا، معماری پارتی، طاق ضربی.